

Wavelet

نسیم فانی

اطلاعات گزارش	چکیده
تاریخ: 99/10/17	
واژگان کلیدی:	تبدیل موجک (Wavelet Transform) یکی از تبدیلات مهم ریاضی است که در حوزه‌های مختلف علوم کاربرد دارد. ایده اصلی تبدیل موجک این است که بر ضعف‌ها و محدودیت‌های موجود در تبدیل فوری غلبه کند. این تبدیل را بر خلاف تبدیل فوری، می‌توان در مورد سیگنال‌های غیر ایستا و سیستم‌های دینامیک نیز مورد استفاده قرار داد.
موجک	
فوری	
هرم لاپلاسین	
هرم گوسین	
هرم موجک	
موجک هار	
حذف نویز	

1-مقدمه

از تبدیل فوری به تبدیل موجک

همان طور که می‌دانیم، تبدیل فوری از طریق ضرب کردن سیگنال مورد پردازش در قطاری از سیگنال‌های سینوسی با فرکانس‌های مختلف عمل می‌کند. در واقع، از این راه می‌توانیم تعیین کنیم که کدام فرکانس‌ها در سیگنال مورد پردازش وجود دارند. اگر عملگر ضرب نقطه‌ای بین سیگنال مورد نظر و یک سیگنال سینوسی با فرکانس مشخص، برابر با یک عدد با دامنه بزرگ شود، آن‌گاه می‌توان نتیجه گرفت که هم‌پوشانی زیادی بین این دو سیگنال وجود دارد و در نتیجه آن فرکانس مشخص در طیف فرکانسی سیگنال مورد نظر نیز مشاهده خواهد شد. قطعاً دلیل این امر از آنجایی ناشی می‌شود که عملگر ضرب نقطه‌ای معیاری برای

اندازه‌گیری میزان هم‌پوشانی و شباهت بین دو بردار

یا دو سیگنال است.

نکته‌ای که در مورد تبدیل فوری می‌توان به آن اشاره کرد این است که در حوزه فرکانس دارای رزولوشن بالایی است، در حالی که در حوزه زمان از رزولوشن صفر برخوردار است. به عبارت دیگر، تبدیل فوری این توانایی را دارد که به ما بگوید دقیقاً چه فرکانس‌هایی در یک سیگنال وجود دارند، اما نمی‌توان با استفاده از آن تعیین کرد که فرکانس مورد نظر در چه لحظه‌ای از زمان در سیگنال اتفاق می‌افتد.

نکته مهمی که در اینجا باید به آن توجه شود این است که هر دو نمودار طیف فرکانسی در تصویر بالا، دارای چهار پیک دقیقاً یکسان در ۴ فرکانس ذکر شده هستند. بنابراین با استفاده از تبدیل فوریه نمی‌توان به این واقعیت پی برد که فرکانس در سیگنال اصلی دقیقاً در کجا اتفاق می‌افتد. دقیقاً به همین دلیل است که در مثال بالا نیز تبدیل فوریه نتوانست به ما در تمایز و تشخیص دو سیگنال از یکدیگر کمک کند. توجه کنید که وقوع لبه‌های گذرا جانبی در طیف فرکانسی سیگنال دوم، به دلیل ناپیوستگی بین چهار فرکانس در سیگنال است.

پس همان طور که گفته شد، تبدیل فوریه (FT) تمامی اجزای موجود در دل سیگنال را شناسایی می‌کند، اما هیچ اطلاعاتی در خصوص مکان (زمان) این اجزا ارائه نمی‌کند.

- سیگنال‌های ایستا حاوی اجزای طیفی هستند که با زمان تغییر نمی‌کنند.

- تمام اجزای طیفی همیشه وجود دارند

- نیازی به اطلاعات زمانی نیست

- برای سیگنالهای ایستا خوب

عمل می‌کند

- این در حالی است که سیگنال‌های

غیرایستا محتوای طیفی متغیر با زمان دارند

- چگونه می‌توان فهمید که جزئیات

طیفی کی ظاهر می‌شوند

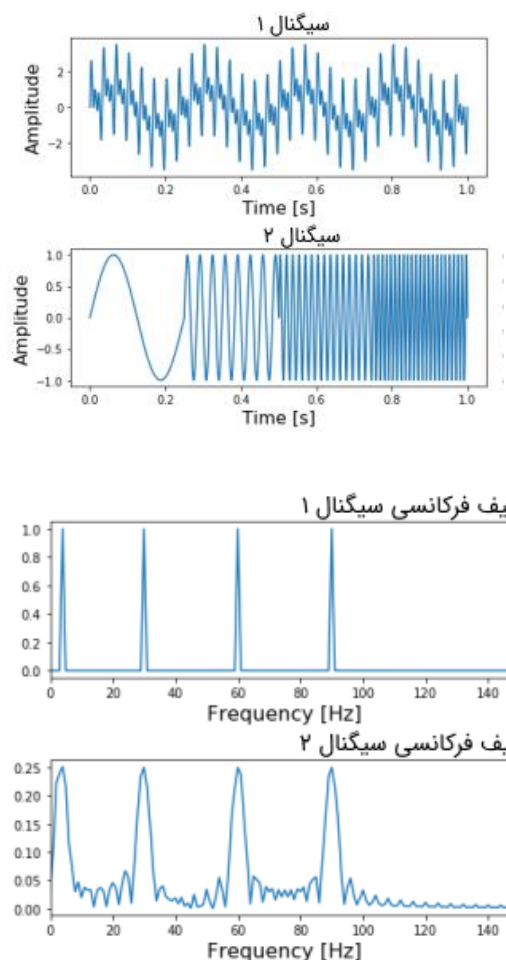
- FT تنها مشخص می‌کند که چه

اجزایی در طیف وجود دارد و نه

زمانی که آن طیف‌ها وجود دارند

- نیاز به روش‌هایی برای تعیین

زمانی اجزای طیفی است

در تصاویر بالا، در ردیف اول سیگنال اصلی به همراه طیف فرکانسی آن دیده می‌شود که شامل چهار فرکانس در تمام زمان‌ها است و در ردیف پایین می‌توان دید که سیگنال دوم نیز چهار فرکانس مختلف اما در چهار زمان متفاوت دارد.

در این تصویر، اولین سیگنال از سمت چپ، بر اساس تصویر طیف فرکانسی خود، چهار فرکانس مختلف در ۶۰، ۳۰، ۴ و ۹۰ هرتز دارد. این فرکانس‌ها در تمام زمان‌ها وجود دارند. در سیگنال دوم نیز چهار فرکانس مشابه وجود دارد، اما تفاوتی که دارد این است که فرکانس اول فقط در ربع اول از سیگنال، فرکانس دوم در ربع دوم سیگنال، فرکانس سوم در ربع سوم و فرکانس چهارم فقط در ربع آخر سیگنال وجود دارند.

به عبارتی دیگر:

- تبدیل فوری به اطلاعات موجود در تصویر (What?) را بیان می‌کند، اما پاسخ به محل وقوع (Where?) را ارائه نمی‌کند.
- بیان تصویر در حوزه مکان به شما مکان وقوع را می‌دهد، ولی نمی‌داند که آنجا چه اتفاقی افتاده.
- ما به بیانی برای تصویر احتیاج داریم که بگوید چه چیزی در تصویر، کجا اتفاق افتاده است.

برای غلبه بر این مشکلات، روش تبدیل فوری به زمان کوتاه (Short-Time Fourier Transform) یا STFT مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این روش، سیگنال اصلی به چندین بخش با طول یکسان تقسیم می‌شوند. این بخش‌ها ممکن است با یکدیگر هم‌پوشانی داشته باشند و یا فاقد هم‌پوشانی باشند. با استفاده از پنجره‌های لغزشی (Sliding Window)، سیگنال را قبل از اعمال تبدیل فوری به چندین بخش تقسیم می‌کنیم. ایده اصلی در این روش بسیار ساده است. اگر سیگنال را مثلاً به 10 قسمت تقسیم کرده باشیم و تبدیل فوری در بخش دوم فرکانس خاصی را تشخیص دهد، بنابراین با قطعیت بالا می‌توان گفت که این فرکانس در بازه بین $2/10$ و $3/10$ از سیگنال اصلی به وقوع می‌پیوندد.

اما عیب اصلی که در این روش وجود دارد این است که با یک محدودیت فیزیکی در تبدیل فوری رو به رو خواهد شد که عدم قطعیت نام دارد:

$$\Delta t \cdot \Delta f \geq \frac{1}{4\pi}$$

در این روش، هرچه اندازه پنجره‌ها را کوچک‌تر کنیم، قادر خواهیم بود به صورت دقیق‌تر تعیین کنیم که یک فرکانس در چه زمانی از سیگنال اصلی به وقوع پیوسته است، اما از طرف دیگر اطلاعات کم‌تری را راجع به مقدار فرکانس سیگنال اصلی به دست خواهیم آورد. به صورت مشابه، هرچه اندازه پنجره‌ها را بزرگ‌تر انتخاب کنیم، اطلاعات بیشتری راجع به مقدار فرکانس و اطلاعات کم‌تری راجع به زمان وقوع فرکانس به دست خواهیم آورد.

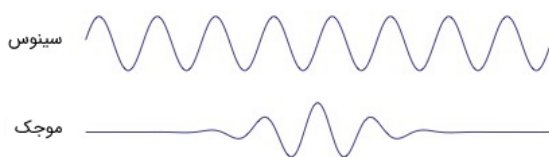
روش بهتری که برای آنالیز یک سیگنال با طیف فرکانسی دینامیک وجود دارد، استفاده از تبدیل موجک است. تبدیل موجک هم در حوزه زمان و هم در حوزه فرکانس دارای رزولوشن بالایی است. این تبدیل نه تنها مقدار فرکانس‌های موجود در سیگنال را مشخص می‌کند، بلکه تعیین می‌کند که آن فرکانس‌ها در چه زمانی از سیگنال به وقوع می‌پیوندند. تبدیل موجک این توانایی را از طریق کار کردن در مقیاس‌های (Scale) مختلف به دست می‌آورد.

در تبدیل موجک، ابتدا سیگنال را با مقیاس یا پنجره بزرگ در نظر می‌گیریم و ویژگی‌های بزرگ (Large Features) آن را آنالیز می‌کنیم. در گام بعد، با پنجره‌های کوچک به سیگنال نگاه می‌کنیم و ویژگی‌های کوچک سیگنال را به دست می‌آوریم. در تصویر زیر رزولوشن حوزه زمان و فرکانس در روش تبدیل‌های مختلف به نمایش درآمده است.

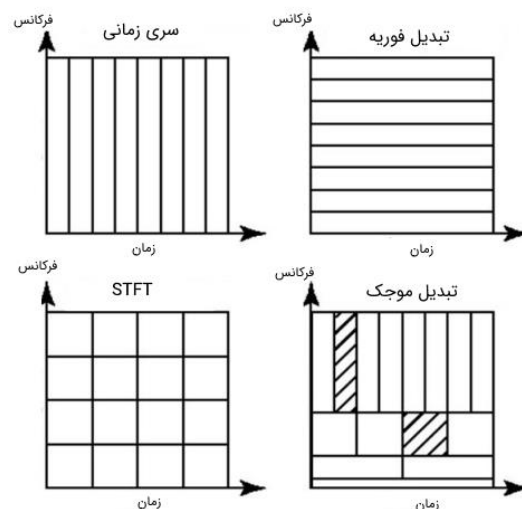
بنابراین در حالت کلی می‌توان گفت تبدیل موجک به صورت مصالحه‌ای عمل می‌کند. در مقیاس‌هایی که مشخصه‌های وابسته به زمان جذاب‌تر هستند، تبدیل موجک دارای رزولوشن بالاتر در حوزه زمان و در مقیاس‌هایی که مشخصه‌های وابسته به فرکانس جذاب‌تر هستند، دارای رزولوشن بالاتر در حوزه فرکانس است. این نوع مصالحه دقیقاً همان هدفی است که در پردازش سیگنال مورد نظر است.

نحوه عملکرد تبدیل موجک

تبدیل فوریه برای آنالیز سیگنال از یک سری امواج سینوسی با فرکانس‌های مختلف استفاده می‌کند. در این حالت، سیگنال به صورت ترکیبی خطی از سیگنال‌های سینوسی نمایش داده می‌شود. اما تبدیل موجک از تعدادی توابع به نام موجک استفاده می‌کند که هر کدام مقیاس متفاوتی دارند. همان‌طور که می‌دانیم معنی واژه موجک، موج کوچک است و توابع موجک نیز دقیقاً به همین صورت کوچک هستند. در تصویر زیر تفاوت بین یک سیگنال سینوسی و یک موجک نشان داده شده است.

با دقت در تصویر بالا، کاملاً مشخص است که سیگنال سینوسی در یک لحظه خاص از زمان واقع نشده است. این سیگنال از بی‌نهایت شروع می‌شود و تا بی‌نهایت ادامه می‌یابد، در حالی که یک موجک در لحظه خاصی از زمان واقع شده است. این ویژگی به تبدیل موجک اجازه می‌دهد تا علاوه بر اطلاعات فرکانسی، اطلاعات زمانی را نیز به دست آورد.

در تصویر بالا، اندازه و جهت بلوک‌ها نشان‌دهنده مقدار رزولوشن در آن تبدیل است، به عبارت دیگر بلوک‌ها در هر تبدیل تعیین می‌کنند که در حوزه زمان و فرکانس می‌توان ویژگی‌های تا چه مقدار کوچک را با استفاده از آن تبدیل تشخیص داد. سیگنال اصلی که در حوزه زمان است، دارای رزولوشن بالا در حوزه زمان و رزولوشن صفر در حوزه فرکانس است. این ویژگی به این معنی است که می‌توانیم ویژگی‌های بسیار کوچکی را در حوزه زمان تشخیص دهیم، اما در حوزه فرکانس هیچ ویژگی قابل تمایز نیست.

اما تبدیل فوریه زمان کوتاه، دارای رزولوشن با اندازه متوسط در هر دو حوزه زمان و فرکانس است. رزولوشن تبدیل موجک به صورت زیر تغییر می‌کند:

- برای مقادیر فرکانس‌های کوچک، رزولوشن بالا در حوزه فرکانس و رزولوشن پایین در حوزه زمان دارد.
- برای مقادیر فرکانس‌های بالا، رزولوشن پایین در حوزه فرکانس و رزولوشن بالا در حوزه زمان دارد.

I^{3LL}	I^{3HL}	I^{2HL}	I^{1HL}	I^{0HL}
I^{3LH}	I^{3HH}			
I^{2LH}	I^{2HH}			
I^{1LH}		I^{1HH}		
I^{0LH}				I^{0HH}

چون موجک در زمان واقع شده است، در نتیجه می‌توان سیگنال اصلی را در لحظات مختلف از زمان در موجک ضرب کرد. در گام نخست، با نقاط ابتدایی سیگنال شروع می‌کنیم و به تدریج موجک را به سمت انتهای سیگنال حرکت می‌دهیم. این عمل را کانولوشن (Convolution) می‌گویند. بعد از این که کانولوشن را با سیگنال موجک اصلی (موجک مادر) انجام دادیم، می‌توانیم آن را به نحوی مقیاس‌دهی کنیم که بزرگ‌تر شود و دوباره فرایند را تکرار کنیم. این فرایند در تصویر متحرک زیر نشان داده شده است.

2- توضیحات تکنیکال

هرم‌ها:

هرم تصویر یا Image Pyramid به طور گسترده در بسیاری از کاربردهای بینایی ماشین کاربرد دارد. یک هرم تصویر مجموعه‌ای از تصویرها است که همگی ناشی از یک تصویر اصلی هستند به طوری که به صورت پیوسته تا یک نقطه دلخواه به چندین نمونه کاهش (Downsample) پیدا می‌کنند. به طور کلی دو دسته از هرم‌های تصویر به نام گوسی (Gaussian) و لاپلاسی (Laplacian) وجود دارد.

واژه Downsampled به فرایندی گفته می‌شود که تصویرهای کوچکتر و قاعدتا با ابعاد کوچکتر از تصویر اولیه ساخته می‌شود و این کاهش ابعاد تا یک نقطه دلخواه صورت خواهد گرفت. ولی بالعکس، Upsampled فرایندی است که در آن تصویرهای بزرگتر و قاعدتا با ابعادی بزرگتر از تصویر کوچکتر ساخته می‌شود.

هرم گوسی که در این نوشته در مورد آن گفتگو می‌کنیم برای انجام Downsampled به کار گرفته می‌شود.

تبدیل موجک پیوسته و تبدیل موجک گسسته

تبدیل موجک دارای دو نوع مختلف گسسته و پیوسته است. از لحاظ ریاضی، یک تبدیل موجک پیوسته را می‌توان توسط تابع زیر توصیف کرد:

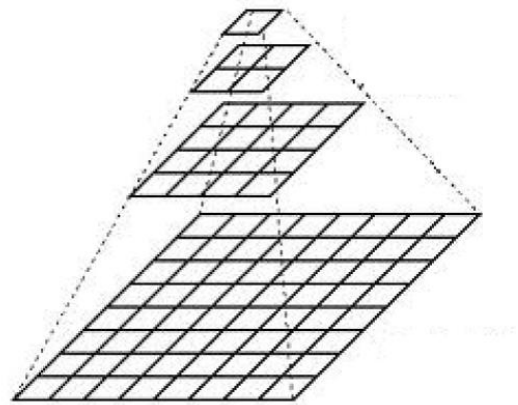
$$X_{\omega}(a, b) = \frac{1}{|a|^{\frac{1}{2}}} \int_{-\infty}^{\infty} x(t) \bar{\psi}\left(\frac{t-b}{a}\right) dt$$

با توجه به اینکه تصاویر دارای دو بعد می‌باشند، اگر یک تصویر توسط تبدیل موجک گسسته مورد تجزیه قرار گیرد، چهار تصویر بدست می‌آید: یک تصویر مربوط به کلیات و سه تصویر مربوط به جزئیات (جزئیات افقی، عمودی و قطری).

- هرم گاوسی: در این روش برای ساخت هرم از میانگین گیری گاوسی استفاده می شود.
- هرم لاپلاسی: مشابه هرم گاوسی است با این تفاوت که از یک تبدیل لاپلاس برای ساخت هرم استفاده می کند.

❖ هرم گاوسی:

هرم را به صورت یک مجموعه از لایه ها در نظر بگیرید که هر چه لایه در سطح بالاتری قرار گرفته باشد، کوچک تر خواهد بود.

لایه ها از پایین به بالا شماره گذاری شده اند. پس لایه $i+1$ که با G_{i+1} نشان داده می شود، از لایه i که با G_i نشان داده می شود کوچکتر است. در هرم گاوسی برای تولید لایه $i+1$ از روی لایه i ، به شیوه زیر عمل می کنیم:

G_i را با یک کرنل گاوسی زیر کانوالو می کنیم:

$$\frac{1}{16} \begin{bmatrix} 1 & 4 & 6 & 4 & 1 \\ 4 & 16 & 24 & 16 & 4 \\ 6 & 24 & 36 & 24 & 6 \\ 4 & 16 & 24 & 16 & 4 \\ 1 & 4 & 6 & 4 & 1 \end{bmatrix}$$

همه سطرها و ستونهای زوج را پاک می کنیم.

عکس به دست آمده دقیقاً یک چهارم عکس پیشین خواهد بود. با تکرار فرایند بالا روی عکس اصلی (یعنی G_0)، می توان تمام هرم را درست کرد. رویه بالا به منظور کوچک نمایی تصویر بود. برای بزرگ نمایی تصویر باید مراحل زیر را انجام دهیم:

ابتدا ابعاد لایه i را دو برابر کرده و سطرها و ستونهای زوج آن را با صفر پر می کنیم.

تصویر به دست آمده در مرحله قبل را در کرنل بالا (البته با درایه های آن که در 4 ضرب شده اند) کانوالو می کنیم. با این کار مقدار پیکسل های جدید معرفی شده در مرحله قبل که با صفر پر شده بودند، تخمین زده می شوند.

تولید هرم گاوسی:

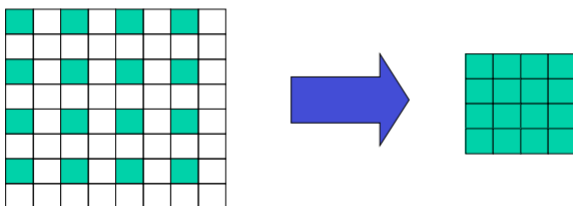
توابع پایه:

1. Blur (کانوالو با گاوسین برای smooth

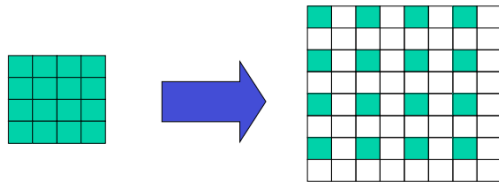
کردن تصویر): این کار در تمارین قبلی مفصلاً بررسی شده است.

2. DownSample (کاهش اندازه تصویر به

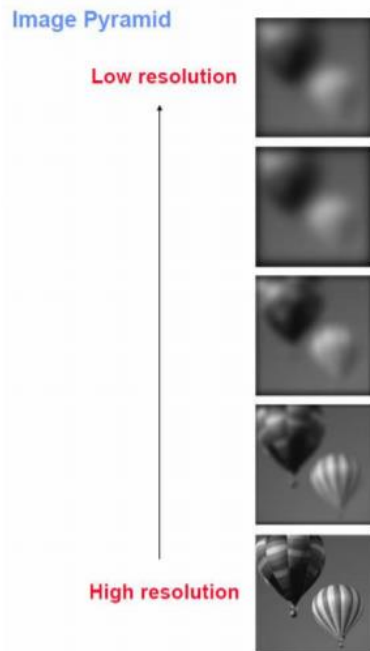
نصف):

همان طور که پیداست، Subsampling ایده بدی است مگر اینکه قبلاً تصویر را blurred/smoothed کرده باشیم. (زیرا منجر به aliasing می شود) در تصاویر زیر این موضوع مشهود است:

برای پر کردن مقادیر خالی، با روش درونیابی، ابتدا مقادیر خالی را صفر می‌دهیم. سپس تصویر upsampled را با فیلتر گausین کانوالو می‌کنیم (مثلاً 5x5 kernel (with sigma = 1. در نهایت باید در 4 ضرب نماییم.

original image
262x195

downsampled (left)
vs. smoothed then
downsampled (right)

original image
262x195

downsampled (left)
vs. smoothed then
downsampled (right)
131x97

original image
262x195

downsampled (left)
vs. smoothed then
downsampled (right)
65x48

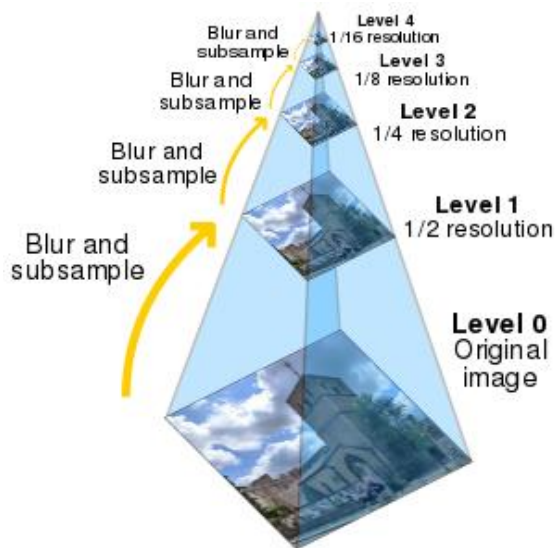

original image
262x195

downsampled (left)
vs. smoothed then
downsampled (right)
32x24

Upsample (دوبرابر کردن اندازه تصویر):

تولید هرم لاپلاسی:

روش اول:

Synthesize:

$$P_L(0) = X - \text{Blur}(X)$$

$$P_L(1) = \text{Reduce}(\text{Blur}(X))$$

Reconstruct:

$$X = \text{Expand}(P_L(1)) + P_L(0)$$

$$\text{Expand}(\text{Reduce}(\text{Blur}(X)) + X - \text{Blur}(X)) \neq X$$

روش دوم:

Synthesize:

$$P_G(0) = X$$

$$P_G(1) = \text{Reduce}(\text{Blur}(P_G(0)))$$

$$P_L(0) = P_G(0) - \text{Expand}(P_G(1))$$

$$P_L(1) = P_G(1)$$

Reconstruct:

$$X = \text{Expand}(P_L(1)) + P_L(0)$$

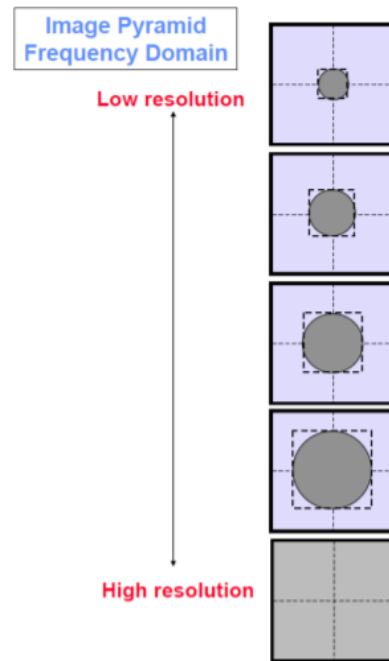
$$= \text{Expand}(P_G(1)) + P_G(0) - \text{Expand}(P_G(1))$$

$$= \text{Expand}(\text{Reduce}(\text{Blur}(P_G(0)))) + P_G(0) -$$

$$\text{Expand}(\text{Reduce}(\text{Blur}(P_G(0)))) = P_G(0) = X$$

الگوریتم حل سوال:

- Given image X
- Set $P_G(0) = X$
- For $i=1:\text{numLevels}$
  - $P_G(i) = \text{smooth and sub-sample } P_G(i-1)$
  - Define $P_L(i-1) = P_G(i-1) - \text{expand } P_G(i)$
- Set $P_L(\text{numLevels}) = P_G(\text{numLevels})$

هزینه محاسباتی:

Memory:

$$2^n * 2^n (1 + 1/4 + 1/16 + \dots) = 2^n * 2^n * 4/3$$

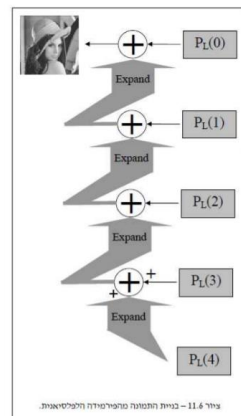
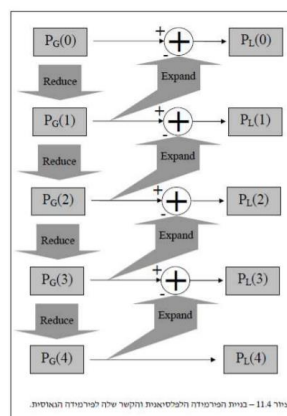
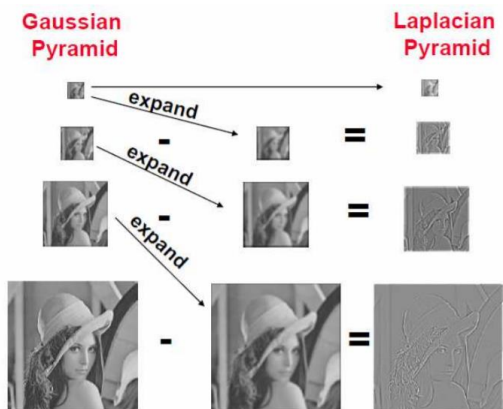
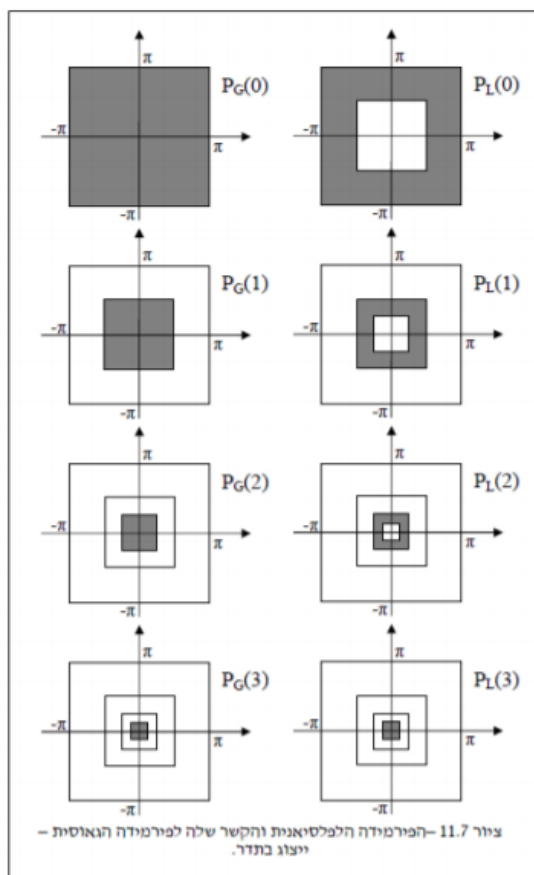
Computation:

هر مرحله با یک کانولوشن به دست می آید.

❖ هرم لاپلاسی:

هرم لاپلاسی بسیار شبیه به هرم گاوسی است اما تصویر تفاوت نسخه های blurred بین هر سطح را ذخیره می کند. فقط کوچکترین سطح برای ایجاد امکان بازسازی تصویر با وضوح بالا با استفاده از تصاویر اختلاف در سطوح بالاتر، یک تصویر حاصل از تفاضل (difference image) نیست. از این روش می توان در فشرده سازی تصویر استفاده کرد.

هزینه محاسباتی:

Memory:

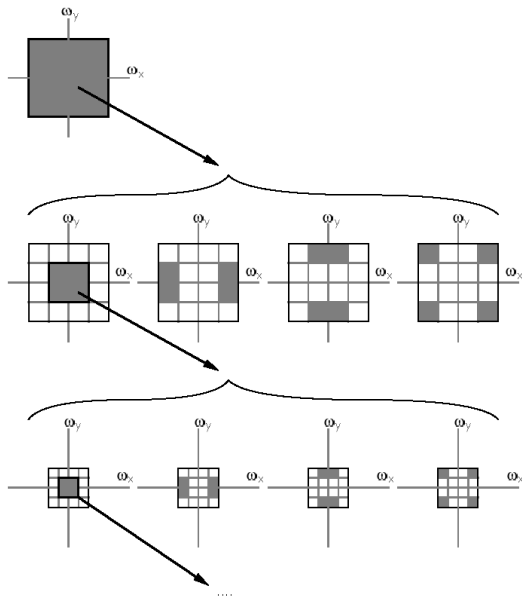
$2^n * 2^n (1 + 1/4 + 1/16 + \dots) = 2^n * 2^n * 4/3$
اما ضرایب می توانند فشرده شوند.

Computation:

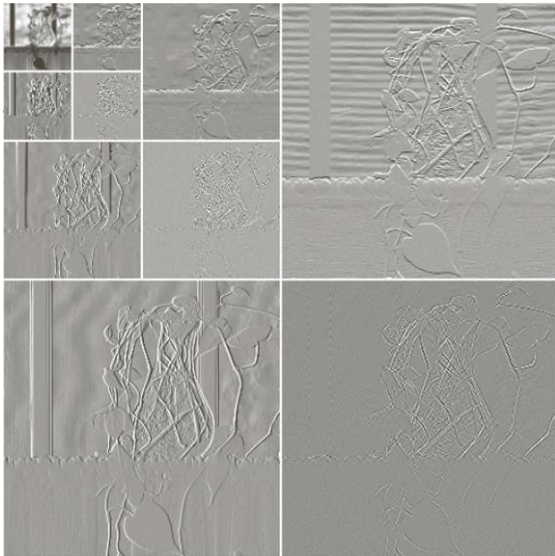
هر مرحله با یک کانولوشن به دست می آید.

❖ هرم steerable

یک هرم قابل هدایت، که توسط Simoncelli و دیگران ساخته شده است، پیاده سازی یک بانک فیلتر باند گذر چند منظوره و چند جهته است که برای کاربردهایی از جمله فشرده سازی تصویر، سنتز بافت و تشخیص شی استفاده می شود. می توان آن را به عنوان یک نسخه انتخابی جهت گیری از هرم لاپلاس در نظر گرفت که در آن از بانک

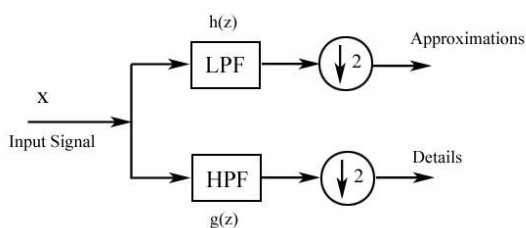
برای مثال:

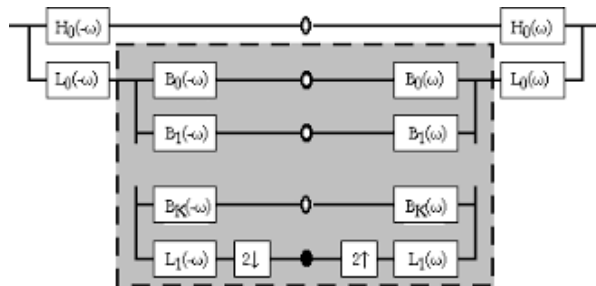
مزایا:

- قابلیت پیاده سریع تبدیل موجک
- عدم نیاز به بافر کمکی در بدست آوردن تبدیل
- عدم نیاز به تبدیل فوریه

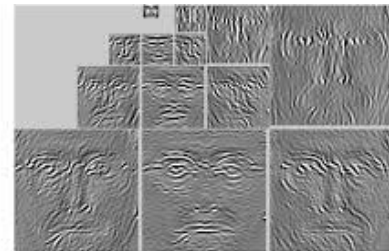
پیاده سازی تبدیل موجک به روش Mallat:

فیلترهای قابل استفاده در هر سطح از هرم به جای یک فیلتر لاپلاسی یا گاوسی استفاده می شود.

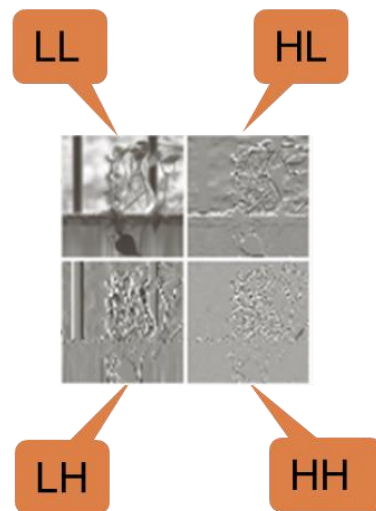
a

b

❖ هرم موجک:

با استفاده از خاصیت جدایی پذیری، به کمک فیلترهای یک بعدی پیاده سازی می شود:

تبدیل موجک هار: به جای توالی اصلی، میانگین هر دو عنصر متوالی $x_{n-1,i}$ و تفاضل آن دو $d_{n-1,i}$ را جایگزین می کند:

$$x_{n-1,i} = \frac{x_{n,2i} + x_{n,2i+1}}{2}$$

$$d_{n-1,i} = \frac{x_{n,2i} - x_{n,2i+1}}{2}$$

تفاضل ها و میانگین ها فقط روی جفت های پشت سرهم سری داده ای اعمال می شوند که اندیش اولین عضو آن ها زوج باشد. بنابراین، تعداد اعضا در هر سری $\{x_{n-1,i}\}$ و $\{d_{n-1,i}\}$ دقیقاً نصف تعداد اعضا توالی اصلی است.

دنباله جدیدی که طول آن برابر طول دنباله اصلی است با به هم پیوستن دو دنباله $\{x_{n-1,i}\}$ و $\{d_{n-1,i}\}$ ایجاد می شود:

$$\{x_{n-1,i}, d_{n-1,i}\} = \{11.5, 25.5, 25, 11, -1.5, -0.5, 4, -4\}$$

این دنباله دقیقاً همان تعداد اعضا دنباله داده ورودی را دارد. عمل تبدیل مقدار داده را افزایش نداده است.

از آنجایی که نیمه اولیه دنباله بالا حاوی میانگین های دنباله اصلی است، می توانیم آن را به عنوان تقریب بزرگتری از سیگنال اصلی در نظر بگیریم. نیمه دوم، در واقع جزئیات یا خطاهای تقریب نیمه اول است.

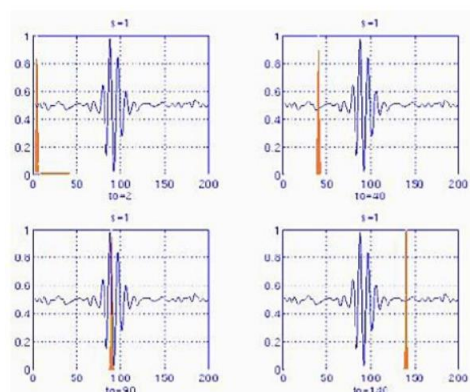
درستی این قضیه که دنباله اصلی می تواند از روی دنباله مبدل با استفاده از این روابط دوباره ساخته شود، به راحتی قابل اثبات است.

$$x_{n,2i} = x_{n-1,i} + d_{n-1,i}$$

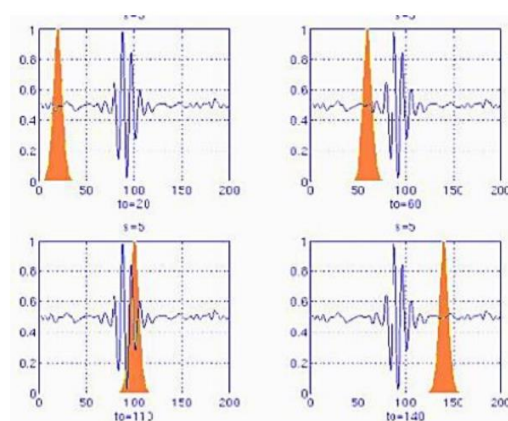
$$x_{n,2i+1} = x_{n-1,i} - d_{n-1,i}$$

این تبدیل، موجک با تبدیل هار Haar نام دارد.

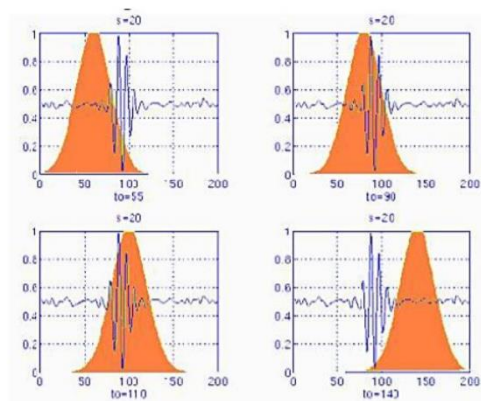
تبدیل موجک در مقیاس های مختلف (پایین)

تبدیل موجک در مقیاس های مختلف (متوسط)

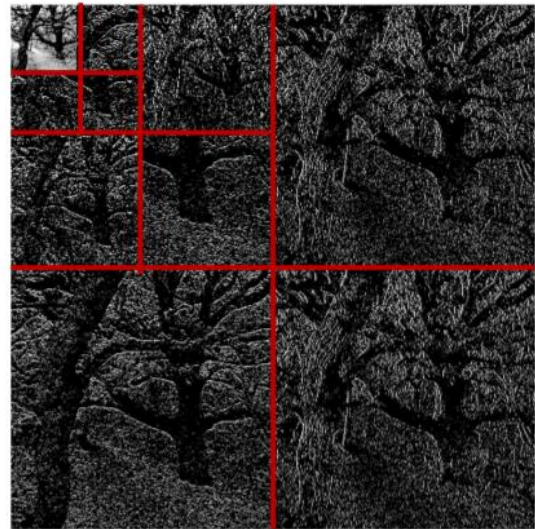
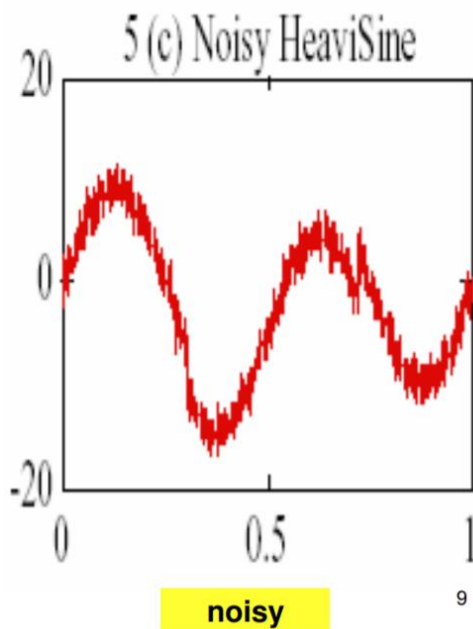
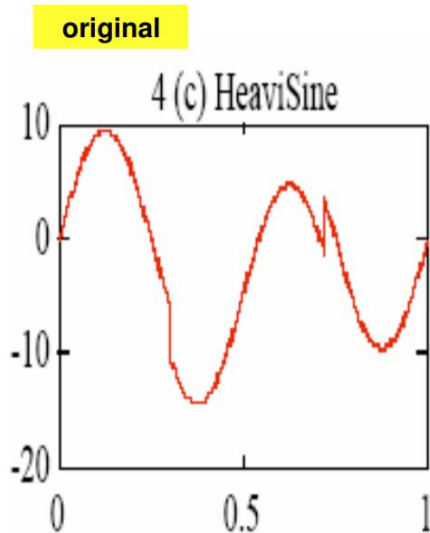
تبدیل موجک در مقیاس های مختلف (بالا)

فرض کنیم توالی داده های ورودی زیر به ما داده شده است:

$$\{x_{n,i}\} = \{10, 13, 25, 26, 29, 21, 7, 15\}$$

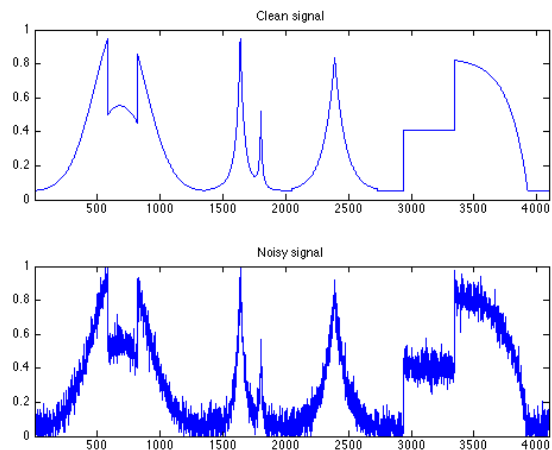
- ما سیگنالهای خود را به گونه ای مرتب می کنیم که سیگنالها و هر نوع همپوشانی نویز تا حد ممکن در دامنه فرکانس و فیلتر خطی زمان ثابت تقریباً آن ها را از هم جدا کند. این روش فیلتر کردن خطی نمی تواند نویز را از سیگنالی که طیف فوریه آنها با هم همپوشانی دارند جدا کند.

تجزیه Haar wavelet در سه مرحله

❖ حذف نویز به کمک تبدیل موجک:

حذف نویز روندی است که ما با آن یک سیگنال را از یک سیگنال noisy بازسازی می کنیم.

مشکلات روش های قبلی:

- هنوز ساختارهای محلی به اندازه کافی حل و فصل نشده اند.. این در هنگام برخورد با سیگنال هایی که حاوی ساختارهایی از مقیاس ها و دامنه های مختلف اند لازم است مانند سیگنال های مغز و اعصاب.

حداکثر زمانی باشد که سیگنال ورودی بیشتر شبیه موجک مادر باشد.

اگر سیگنال انرژی خود را در تعداد کمی از ابعاد WL متمرکز کند، ضرایب آن در مقایسه با هر سیگنال یا نویز دیگری که انرژی آن در تعداد زیادی ضریب پخش می شود، نسبتاً زیاد خواهد بود.

این بدان معنی است که کوچک شدن تبدیل WL باعث حذف نویز با دامنه کم یا سیگنال نامطلوب در حوزه WL می شود، و یک تبدیل موجک معکوس پس از آن سیگنال مورد نظر را با کمبود جزئیات بازیابی می کند.

معمولاً همان خصوصیتی که باعث می شود سیستم با استفاده از روش های غیرخطی برای تخلیه یا جداسازی مناسب باشد، آن را برای فشرده سازی مناسب می کند، که این نیز فرایندی غیرخطی است.

فرآیند حذف نویز:

denoising موجک برای نویز افزودنی (additive)

کار می کند از آنجا که تبدیل موجک خطی است:

$$W(a, b)[f + \eta; \psi] = W(a, b)[f; \psi] + W(a, b)[\eta; \psi]$$

1. تجزیه سیگنال با استفاده از DWT؛

a. انتخاب موجک و تعداد سطح

تجزیه.

b. محاسبه $Y = Wy$

2. آستانه گذاری را در حوزه Wavelet

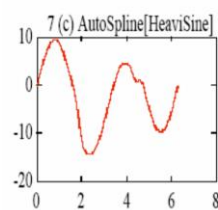
a. ضرایب کوچک شدن توسط

آستانه (سخت / نرم)

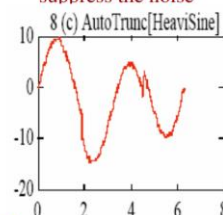
3. بازسازی سیگنال از ضرایب آستانه DWT

➤ Spline method - suppresses noise, by broadening, erasing certain features

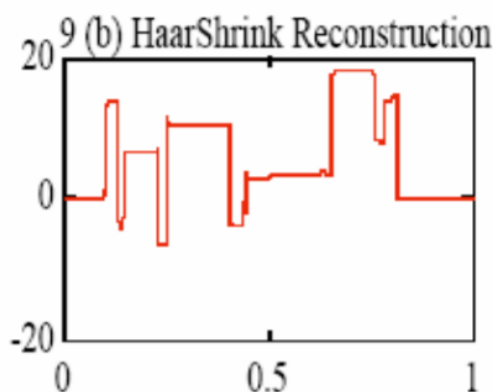
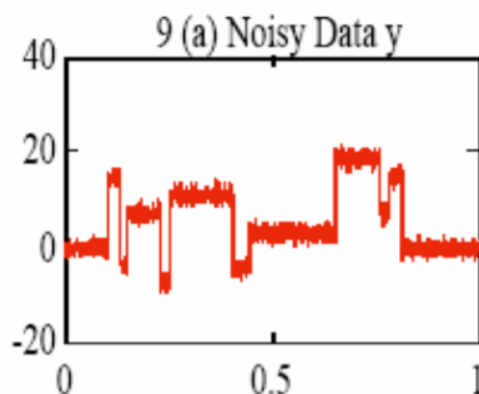
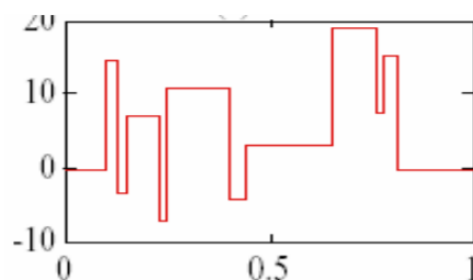

denoised

➤ Fourier filtering - leaves features sharp but doesn't really suppress the noise

در سیگنال زیر می خواهیم نویز را به روش Haar- basis shrinkage حذف نماییم:

تبدیل Wavelet یک تجزیه و تحلیل همبستگی را انجام می دهد، بنابراین انتظار می رود که خروجی

a. محاسبات به:

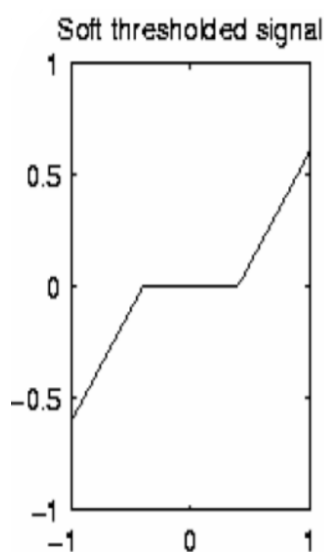
$$\hat{x} = W^{-1} \hat{X}$$

روش‌های آستانه گذاری:

به طور کلی روش soft و hard وجود دارد.

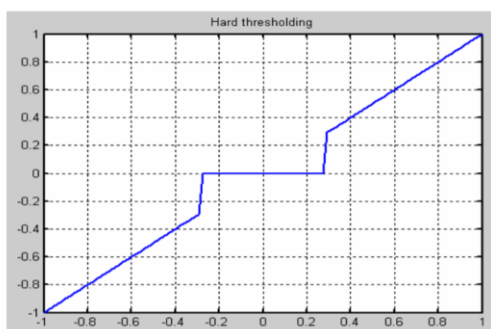
با کمک نمودترها ی زیر می‌توانیم مقایسه‌ای کلی

بین دو روش بکنیم:

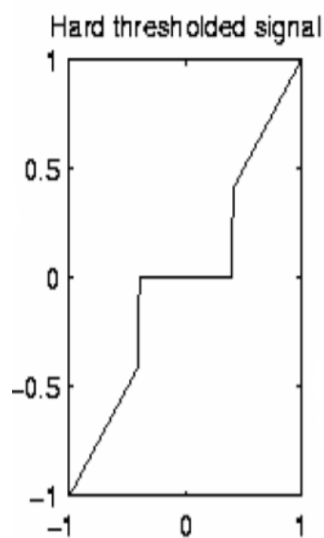
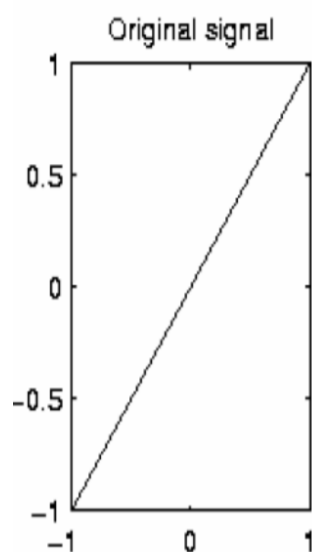
❖ Hard thresholding

$$y_{hard}(t) = \begin{cases} x(t), & |x(t)| > \delta \\ 0, & |x(t)| < \delta \end{cases}$$

❖ Soft trsholding

$$y_{soft}(t) = \begin{cases} \text{sgn}(x(t)) \cdot (|x(t)| - \delta), & |x(t)| > \delta \\ 0, & |x(t)| < \delta \end{cases}$$

مقایسه بین این دو روش:

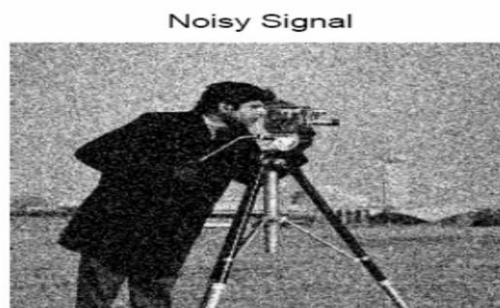

- گفته می‌شود که آستانه نرم در مقایسه با آستانه سخت نتایج smooth تری را ارائه می‌دهد.
- از نظر بصری تصاویر دلپذیرتر هستند، زیرا پیوسته است.
- با این وجود آستانه سخت در مقایسه با نرم، باعث حفظ بهتر لبه می‌شود.
- بعضی اوقات ممکن است خوب باشد که آستانه نرم را روی تعداد کمی از سطوح جزئیات اعمال کنیم و بر روی بقیه سطوح از آستانه سخت استفاده نماییم.

هرم لاپلاسی 9 مرحله ای:

تصویر بازیابی شده از این هرم:

Hard Thresholding

Edges are kept, but the noise wasn't fully suppressed

Edges aren't kept. However, the noise was almost fully suppressed

Soft Thresholding

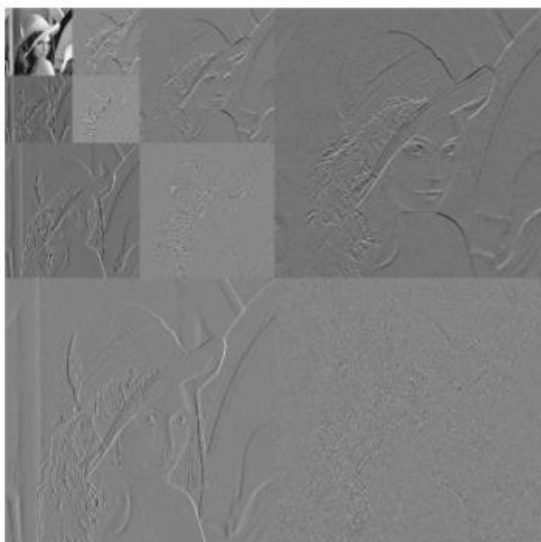

3-شکل‌ها، جدول‌ها و روابط (فرمول‌ها)

تصویر ورودی:

برای مقایسه این تصویر با تصویر اصلی می‌توان $psnr$ و mse را محاسبه کرد.

مطابق آنچه گفته شد تصویر بالا شامل hl, lh, hh همه مراحل و ll مرحله‌ی آخر است. تصویر بازیابی شده از این هرم:

با محاسبه مقادیر $mse = 0$ و $psnr = idf$ در می‌یابیم که این هرم نیز در نگهداری اطلاعات مهم تصویر بسیار عملکرد خوبی دارد.

هرم موجک چندی سازی شده:

مقدار حاصل برای $psnr$, Inf خواهد بود که نشان می‌دهد تصویر حاصل از بازسازی با تصویر اولیه $identical$ هستند. همچنین mse نیز مقدار صفر دارد. مرحله آخر تنها شامل یک پیکسل است. پس برای تصویر $n \times n$ که $n = 2^j$ است $j+1$ سطح تجزیه می‌کنیم. هرم لاپلاسی 3 مرحله‌ای:

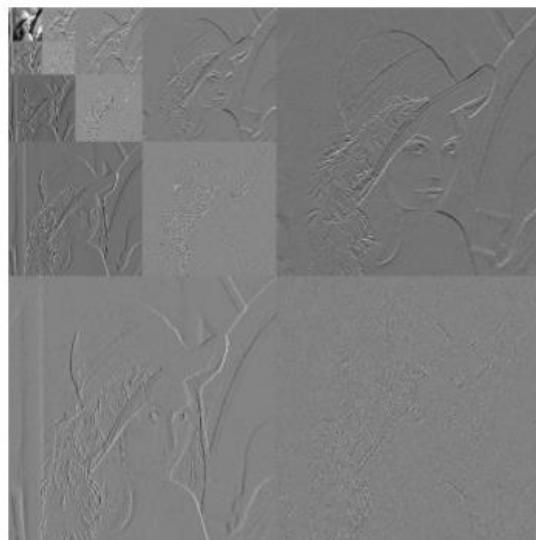
تصویر بازیابی شده از این هرم:

همانند آنچه در بخش قبل دیدیم این تصویر با تصویر اولیه $identical$ هستند.

پس نتیجه می‌گیریم که هرم لاپلاسی 3 در نگهداری اطلاعات مهم تصویر بسیار دقیق عمل می‌کند.

هرم موجک سه مرحله‌ای:

تصویر بازیابی شده از این هرم:

با توجه به اینکه از آستانه گذاری نرم استفاده کرده ایم، لبه ها تضعیف شده اند اما به طور کلی نویز کمتری در تصویر وجود دارد.

البته با توجه به آنچه در توضیحات تکنیکال بیان شد استفاده ی مطلق از یکی از روش های حذف نویز پیشنهاد نمی شود و در صورتی که هر دو روش را ترکیب نماییم، نتایج بهتری حاصل خواهد شد.

همان طور که توقع داشتیم مقادیر $mse = 1.53$ و $psnr = 45.2$ نشان می دهند که این هرم با وجود عملکرد بسیار بالا، از هرم لاپلاسین و موجک اندکی ضعیف تر است.

حذف نویز از تصویر:

4- کدها:

هرم لاپلاسین:

```
function lp(img, levels)
    avg_filter = [1 1 1]/4;
    [pyramid, laplacians] = lpyramid(img, levels, avg_filter);
    [n, ~] = size(laplacians);
    recovered = laplacians(n);
    for i=1:levels
        n = n-1;
        recovered = pixel_rep(recovered);
        recovered = recovered + laplacians(n);
    end
    recovered = uint8(recovered);
    imshow(recovered);
    figure, imshow(pyramid);
end
```

تابع pyramid:

```
function output = wt(pyramid,level)
output = pyramid;
[R,C] = size(output);
x = output(1:R/2^(level-1),1:C/2^(level-1));
[r,c] = size(x);
A = x(1:r/2,1:c/2);
B = x(1:r/2,c/2+1:c);
V = x(r/2+1:r,1:c/2);
D = x(r/2+1:r,c/2+1:c);
output(1:R/2^(level-1),1:C/2^(level-1)) = idwt2(A,B,V,D,'haar');
output = wt(output,level-1);
end

function output = wavelet(img,level)
[R,C] = size(img);
output= zeros(R,C,'double');
wfilters('haar','d');
[A,B,V,D] = dwt2(img,'haar');
output(1:R/2,1:C/2) = wavelet(A,level-1,'present');
output(R/2+1:R,1:C/2)=V;
output(1:R/2,C/2+1:C)=B;
output(R/2+1:R,C/2+1:C)=D;
end
```

هرم موجک چندی سازی شده:

```
function [final,laplacians_recovered] = lpyramid(img,levels,avg_filter)
[r,c] = size(img);
final = zeros(2^levels,2^levels);
img = double(img);
l = levels;
laplacians_recovered = cell(l,R,l);
for k=1:levels
r1 = -(0.5)^(k-1)*r+1;
r2 = r;
c1 = -(0.5)^(k-1)*c+1;
c2 = c;
final(r1:r2,c1:c2) = img;
new_img = average_filter(img,avg_filter);
laplace = img - pixel_rep(new_img);
laplacians_recovered{k} = laplace;
laplace = norm(laplace);
r1 = r1;
r2 = -(0.5)^(k-1)*r+1;
final(r1:r2,c1:c2)=laplace;
img = new_img;
end
k = levels+1;
r1 = -(0.5)^(k-1)*r+1;
r2 = r;
c1 = -(0.5)^(k-1)*c+1;
c2 = c;
final(r1:r2,c1:c2) = img;
r3 = r1;
end
```

تابع محاسبه تصویر average:

```
function [out] = wav2(img,level)
out = wavelet(img,level);
x = wt(out,level);
imshow(out);
figure,imshow(uint8(x));
end
```

```
function output = wavelet(img,level)
[R,C] = size(img);
output= zeros(R,C,'double');
wfilters('haar','d');
[A,B,V,D] = dwt2(img,'haar');
A = quantizer(A,2);
B = quantizer(B,2);
V = quantizer(V,2);
D = quantizer(D,2);
output(1:R/2,1:C/2) = wavelet(A,level-1);
output(R/2+1:R,1:C/2)=B;
output(1:R/2,C/2+1:C)=D;
output(R/2+1:R,C/2+1:C)=D;
end
```

```
function output=average_filter(image,filter)
[R,C] = size(image);
output = zeros(R/2,C/2,'double');
for j=1:2:R
for i=1:2:C
part = double(image(i:i+1,j:j+1));
mult = part.*filter;
out = sum(mult,'all');
output(cell(i/2,cell(j/2)) = out;
end
end
end
```

```
function out = quantizer(img,p)
[R,R] = size(img);
out = zeros(R,R,'double');
for i=1:R
for j=1:R
out(i,j) = qsign(img(i,j))*floor(abs(img(i,j))/p);
end
end
end
```

```
function output = wt_wt_pyramid,level)
output = wt_pyramid;
[R,C] = size(output);
x = output(1:R/2^(level-1),1:C/2^(level-1));
[r,c] = size(x);
A = x(1:r/2,1:c/2);
B = x(1:r/2,c/2+1:c);
V = x(r/2+1:r,1:c/2);
D = x(r/2+1:r,c/2+1:c);
output(1:R/2^(level-1),1:C/2^(level-1)) = idwt2(A,B,V,D,'haar');
output = wt(output,level-1);
end
```

```
function output = pixel_rep(img)
[r,c] = size(img);
output = zeros(2^r,2^c,class(img));
for x = 1:r
for y = 1:c
i = 2^(x-1)+1;
j = 2^(y-1)+1;
output(i,j) = img(x,y);
output(i+1,j) = img(x,y);
output(i,j+1) = img(x,y);
output(i+1,j+1) = img(x,y);
end
end
end
```

```
function output = norm(img)
output = mat2gray(img);
Max = max(max(output));
Min = min(min(output));
output = (255/(Max-Min))*output;
end
```

Denoising:

```
function [output] = unttid(img,levels)
origImg = imread(img,'gray');
output = wt(img,levels);
x = wt(output,levels);
imshow(origImg);
figure,imshow(uint8(x));
end

function output= soft_threshold(img,beta,sigma)
[R,C] = size(img);
output = zeros(R,C);
local_sigma = std(double(img));
T = (beta+sigma)/local_sigma;
for i=1:R
for j=1:C
x = img(i,j);
if(abs(x)>T)
x = x;
else
x = sign(x)*(abs(x)-T);
end
output(i,j)=x;
end
end
end
```

```
function output = wt(img,level)
[R,C] = size(img);
output = zeros(R,C,'double');
[A,B,V,D] = dwt2(img,'haar');
beta = sign(img(R/2,1));
sigma = median(abs(D))-0.6745*sigma;
B = soft_threshold(B,beta,sigma);
D = soft_threshold(D,beta,sigma);
output(1:R/2,1:C/2) = wt(A,level-1);
output(R/2+1:R,1:C/2)=B;
output(1:R/2,C/2+1:C)=D;
output(R/2+1:R,C/2+1:C)=D;
end
```

هرم موجک:

توابع:

```
function wav_pyr(img,level)
1 out = wavelet(img,level);
2 res = wt(out,level);
3 imshow(out);
4 figure,imshow(uint8(res));
5 end
```

مراجع

- <https://blog.faradars.org/%D8%AA%D8%A8%D8%AF%DB%8C%D9%84-%D9%85%D9%88%D8%AC%DA%A9/#%D8%A7%D8%B2%D8%AA%D8%A8%D8%AF%DB%8C%D9%84%D9%81%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87%D8%A8%D9%87%D8%AA%D8%A8%D8%AF%DB%8C%D9%84%D9%85%D9%88%D8%AC%DA%A9>
- <http://fadaei.semnan.ac.ir/uploads/13Wavelet.pdf>

- <http://www.eng.tau.ac.il/~ipapps/Slides/lecture05.pdf>
- <https://slideplayer.com/slide/15477142/>
- <http://www.cse.psu.edu/~rtc12/CSE486/lecture10.pdf>
- http://www.numerical-tours.com/matlab/denoisingwav_1_wavelet_1d/
- http://cs.haifa.ac.il/hagit/courses/seminars/wavelets/Presentations/Lecture09_Denoising.pdf